

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-01-28

SBN 2025-03-25

Diarienummer SBF-2024-01435

Handläggare

Per Bratthammar

Telefon: 031-368 26 21

E-post:

per.bratthammar@stadsbyggnad.goteborg.se

Svar på remiss från Business Region Göteborg angående revidering av Göteborgs Stads Elektrifieringsplan 2022–2030

Förslag till beslut

I stadsbyggnadsnämnden

1. Tjänsteutlåtandet godkänns
2. Tjänsteutlåtandet översänds till Business Region Göteborg som yttrande över remissen
3. Paragrafen justeras omedelbart

Sammanfattning

Göteborgs Stads elektrifieringsplan 2022–2030 har reviderats för att bättre stärka Stadens arbete med transportsektorns elektrifiering och uppnå klimatmålen i Miljö- och klimatprogrammet. Business Region Göteborg (BRG) har skickat ut remissen för att inhämta stadsbyggnadsnämndens synpunkter på förändrade målvärden, ansvarsfördelning och dess konsekvenser.

Bedömningen är att elektrifieringen behöver integreras i stadsutvecklingen för att säkerställa en hållbar, strategisk och socialt inkluderande omställning. För stadsbyggnadsnämnden medför detta ekonomiska konsekvenser i form av ökade resursbehov för planeringsinsatser, utredningar och samordning mellan stadens aktörer. De ekologiska vinsterna bedöms vara betydande genom minskade utsläpp och bullernivåer, medan sociala aspekter såsom trygghet, hälsa och jämlik tillgång till laddinfrastruktur behöver beaktas.

Stadsbyggnadsnämnden arbete fokuserar på strategisk planering, analyser och samverkan för att möjliggöra en smidig elektrifieringsomställning. Den reviderade elektrifieringsplanen bedöms skapa bättre förutsättningar för en sammanhållen och hållbar elektrifiering i linje med stadens mål och styrdokument.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Den reviderade elektrifieringsplanen innebär ökade ambitioner för elektrifiering av stadens transporter, vilket medför initiala investeringskostnader och förändrade resursbehov för Stadens nämnder och bolag. För Göteborgs Stad som helhet innebär detta investeringar i fordon, laddinfrastruktur och anpassningar av upphandlingskrav. På längre sikt kan lägre driftskostnader och teknikutveckling bidra till en mer kostnadseffektiv transportsektor.

Stadsbyggnadsnämnden har en central roll i att säkerställa att elektrifieringen integreras i stadsutvecklingen genom strategisk planering och beslut. Genomförandet av den reviderade elektrifieringsplanen innebär ekonomiska konsekvenser för stadsbyggnadsnämnden, framför allt inom planeringsinsatser, utredningar och analyser samt samordning och samverkan. Att i planeringsinsatser integrera elektrifiering i stadsutvecklingen medför ett ökat behov av strategisk planering och resursfördelning inom nämndens ansvarsområden. Elektrifieringsomställningen kräver också en ökad kunskapsbas. Det innebär att stadsbyggnadsförvaltningen kan komma att behöva genomföra fler utredningar om laddinfrastruktur, logistikflöden och stadsrummets anpassning till elektrifierade transporter. Samordning och samverkan krävs då en mer omfattande elektrifiering ställer ökade krav på stadsbyggnadsförvaltningen med att koordinera insatser mellan stadens nämnder, bolag och externa aktörer.

Om elektrifieringsomställningen genomförs enligt planen, kommer detta att påverka nämndens arbete genom ett ökat resursbehov för planering, analyser och samverkan. Den långsiktiga effekten bedöms vara positiv, men en effektiv implementering av elektrifieringsomställningen förutsätter en balanserad resursfördelning inom stadsplaneringen.

Bedömning ur ekologisk dimension

Elektrifieringen av transportsektorn är en central del av Göteborgs Stads arbete för att minska klimatpåverkan och nå målen i Miljö- och klimatprogrammet 2021–2030. Transporter står för en betydande andel av stadens utsläpp, och elektrifiering möjliggör en kraftig minskning av koldioxidutsläpp och andra luftföroreningar, särskilt i tätbebyggda områden.

Utöver de globala klimatvinsterna ger elektrifieringen även direkta miljöfördelar på lokal nivå genom minskade utsläpp av kväveoxider och partiklar från vägtrafiken som bidrar till förbättrad luftkvalitet, vilket är särskilt viktigt i stadsdelar med hög trafikbelastning. De lägre bullernivåer, framför allt vid låga hastigheter, leder till en mer hälsosam och trivsamt stadsmiljö.

Även om elektrifieringen är en viktig lösning, kan andra fossilfria drivmedel spela en roll i omställningen. För att säkerställa en robust och långsiktigt hållbar omställning behöver elektrifieringen kompletteras med åtgärder som energieffektiv stadsplanering, där transportbehovet minskas genom god tillgång till kollektivtrafik och hållbara mobilitetslösningar. Även cirkulära materialflöden och en livscykelanalys av laddinfrastruktur och elfordon kan leda till att minimera den totala miljöpåverkan.

Elektrifiering av transporter innebär betydande ekologiska vinster, både globalt genom minskade växthusgasutsläpp och lokalt genom förbättrad luftkvalitet och minskat buller. För stadsbyggnadsnämnden innebär detta att elektrifieringen behöver vara en integrerad del av planeringen av en hållbar stadsmiljö, där ekologiska, sociala och ekonomiska mål balanseras för att skapa en långsiktigt fungerande lösning.

Bedömning ur social dimension

Elektrifieringen av transportsektorn har också stora sociala konsekvenser för stadens invånare. Stadsbyggnadsnämnden har en viktig roll i att säkerställa att elektrifieringen bidrar till en socialt hållbar stadsmiljö, där trygghet, jämlikhet och hälsa stärks.

Elektrifierade transporter förbättrar livskvaliteten genom minskade luftföroreningar, vilket gynnar alla, men särskilt barn, äldre och personer med luftvägsproblem. Det bidrar även till lägre bullernivåer, vilket skapar en lugnare och mer trivsamt stadsmiljö, särskilt i områden med tät bebyggelse. När de fossildrivna fordonens negativa påverkan i form av buller och luftföroreningar minskar, blir stadens gator och torg mer attraktiva och tillgängliga för fotgängare och cyklister. Detta kan bidra till att stadsrum upplevs som mer sammanhängande och levande, då fler människor vistas i och använder stadens offentliga miljöer.

För att elektrifieringen ska gynna hela staden är det viktigt att laddinfrastrukturen byggs ut på ett rättvist och inkluderande sätt. Bostadsområden utan tillgång till egen parkering behöver lösningar för att säkerställa likvärdig laddmöjlighet. Det är av vikt att socioekonomiskt svaga områden inte halkar efter i elektrifieringsomställningen.

Elektrifieringen av stadens transporter har *tydliga sociala vinster*, särskilt genom förbättrad luftkvalitet, minskat buller och ökad tillgänglighet i stadsmiljön. Bedömningen är att revideringen av elektrifieringsplanen kan bidra till en tryggare, mer jämlik och hälsosam stadsmiljö, där elektrifieringen stärker livskvaliteten för alla invånare.

Bilagor

1. Svar till BRG enligt instruktioner till remissinstanser (Remiss revidering av elektrifieringsplanen 2022–2030)
2. Reviderad Göteborgs Stads Elektrifieringsplan 2022–2030
3. Rapport status och måluppfyllnad Göteborgs Stads Elektrifieringsplan 2022–2030
4. Konsekvensanalys och motivering till revidering av Göteborgs Stads Elektrifieringsplan 2022–2030
5. PM konsekvensanalys Elektrifiering 2030 - Göteborgs Stads Leasing

Ärendet

Business Region Göteborg har skickat förslag på revideringen av Göteborgs Stads Elektrifieringsplan 2022–2030 på remiss. Remissen gäller förändrade målvärden, ansvarsfördelning och dess konsekvenser. Stadsbyggnadsnämnden ska ta ställning till förslaget för besvarande senast den 31 mars 2025.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund och historik

Göteborgs Stads Elektrifieringsplan 2022–2030 antogs av kommunfullmäktige som en del av Stadens strategi för att minska utsläppen från transportsektorn. Planen syftar till att påskynda elektrifieringen av transporter och uppnå målen i Miljö- och klimatprogrammet 2021–2030, där ett av huvudmålen är att minska växthusgasutsläppen från transporter med minst 90 procent till 2030.

Business Region Göteborg (BRG) har fått i uppdrag att samordna stadens elektrifieringsinsatser och koordinera arbetet mellan stadens nämnder, bolag och näringsliv. Som en del av detta arbete har BRG tagit fram ett förslag till revidering av elektrifieringsplanen, vilket nu har skickats ut på remiss.

Syfte med remissen

Den reviderade planen innehåller uppdaterade målvärden för elektrifiering av stadens transporter, en tydligare ansvarsfördelning och en förstärkt samordningsstruktur. Syftet med remissen är att samla in synpunkter från stadens nämnder och bolag för att säkerställa att förändringarna är genomförbara och att ansvarsfördelningen är tydlig.

BRG har särskilt efterfrågat synpunkter på:

- Kostnadsförändringar för berörda nämnder och bolag.
- Förändringar i resursbehov för att uppnå de nya målvärdena.
- Behov av utökat uppdrag för att säkerställa genomförandet.
- Beroenden mellan nämnder och bolag för att underlätta omställningen.

Stadsbyggnadsnämndens roll och perspektiv i remissen

Stadsbyggnadsnämndens huvudsakliga roll i elektrifieringsomställningen är att säkerställa att elektrifieringen integreras i stadens fysiska planering och stadsutveckling.

Även om remissvaret beaktar Stadens övergripande mål och samordningsbehov, ligger fokus på hur de föreslagna förändringarna påverkar stadsbyggnadsnämndens verksamhet, ansvar och resurser. Detta innefattar bland annat:

- Integrerad kunskap om laddinfrastruktur och elektrifierad mobilitet i bygglovsprocesser, detaljplanering och översiktsplanering.
- Ökad samverkan och planeringsinsatser med Stadens nämnder och bolag för att möjliggöra elektrifiering av transporter och godshantering.
- Utredningsbehov och resursfördelning, där stadsbyggnadsförvaltningen behöver analysera konsekvenserna av elektrifieringen och identifiera anpassningar inom stadsutvecklingen.

Stadsbyggnadsförvaltningen behöver därmed säkerställa att elektrifieringsomställningen sker på ett sätt som är strategiskt genomtänkt, stadsplaneringsmässigt hållbart och socialt inkluderande.

Tidigare behandling av frågan

Elektrifieringsplanen har varit en del av Stadens strategiska klimatarbete sedan den första versionen antogs 2021. Stadsbyggnadsnämnden har under de senaste åren haft en central roll i att säkerställa elektrifieringsomställningen, vilket genomförts via stadsbyggnadsförvaltningens arbete med laddinfrastruktur, strategiska mobilitetslösningar och elektrifieringsanpassad stadsplanering.

Genom sitt uppdrag har stadsbyggnadsförvaltningen ansvarat för aktiviteter inom elektrifieringsplanens handlingsplan och deltagit i samverkan med andra förvaltningar och bolag inom ramen för godslogistikplanen Sulp (Sustainable Urban Logistics Plan) samt elektrifierings-initiativ såsom DREEMER. Förvaltningen deltar även i ett Vinnovafinansierat projekt med fokus på elektrifierad mobilitet och innovation inom transportsektorn.

Denna remiss är ett led i det fortsatta arbetet med att säkerställa att elektrifieringsplanen är realistisk, genomförbar och effektivt integrerad i stadens övergripande planeringsprocesser.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Stadsbyggnadsförvaltningen ser elektrifieringen av transportsektorn som en central del av Göteborgs klimatomställning och stadsutveckling. Förvaltningen bedömer att elektrifieringen behöver integreras i den långsiktiga stadsplaneringen för att stödja en hållbar stadsutveckling och bidra till Stadens övergripande miljö- och mobilitetsmål.

Integrering av elektrifiering i stadsplaneringen

Elektrifieringen av transportsektorn kräver en strategisk och strukturerad planeringsprocess. Stadsbyggnadsförvaltningen gör bedömningen att elektrifieringen ska vara en naturlig del av det ordinarie stadsutvecklingsarbetet, snarare än en fristående teknisk fråga. För att möjliggöra detta arbetar förvaltningen med att:

- Integrera laddinfrastruktur och elektrifierad mobilitet i bygglovsprocesser, detaljplanering och översiktsplanering.
- Ta fram planeringsunderlag och analyser som stödjer elektrifieringsomställningen och underlättar beslut i andra nämnder och bolag.
- Identifiera och minimera potentiella barriäreffekter och markkonflikter kopplade till elektrifieringens infrastruktur.

Samverkan som en nyckel för elektrifieringen

Stadsbyggnadsförvaltningen bedömer att bred samverkan är avgörande för en effektiv elektrifieringsomställning. Förvaltningen deltar aktivt i flera samverkansforum:

- Intern samverkan inom förvaltningen – För att säkerställa att elektrifieringsfrågor integreras i alla delar av stadsutvecklingen.
- Elektrifieringsarbetet inom Stadsutvecklande förvaltningar (SUV) – Samverkan mellan de planerande förvaltningarna; stadsbyggnadsförvaltningen, stadsmiljöförvaltningen och exploateringsförvaltningen i samarbete med

Göteborg Energi, för att säkerställa att elektrifieringen understöds av Stadens planeringsprocesser.

- Elektrifieringssamverkan via BRG – För att koordinera elektrifieringsinsatser mellan stadens förvaltningar och bolag.
- Godsnätverket – Samverka med näringsliv och akademi för att stödja elektrifieringen av godstransporter.

Stadsbyggnadsförvaltningens bidrag till elektrifieringsplanens handlingsplan

Förvaltningen fokuserar främst på strategisk planering och analyser, snarare än operativa åtgärder. Exempel på insatser inkluderar:

- Kartläggning och lokalisering av behovet av laddinfrastruktur för att möjliggöra en smidig elektrifieringsomställning.
- Analys av elektrifieringens påverkan på stadsrummet och dess integration i stadens mobilitetssystem.
- Stöd till övriga nämnder och bolag genom planeringsunderlag och strategiska bedömningar.

Utmaningar och prioriteringar framåt

Stadsbyggnadsförvaltningen ser ett fortsatt internt utvecklingsbehov av att:

- Tydligare integrera elektrifieringsarbetet i stadsplaneringen, så att det stödjer andra stadsutvecklingsmål.
- Hantering av planeringskonflikter, exempelvis konkurrens om markutrymme.
- Vidareutveckla samverkansformer, för att effektivisera elektrifieringsomställningen i hela Göteborg.

Stadsbyggnadsförvaltningen bedömer att den reviderade elektrifieringsplanen skapar bättre förutsättningar för en sammanhållen elektrifieringsomställning. Förvaltningen stödjer den föreslagna riktningen och ser elektrifieringen som en viktig del av stadens långsiktiga stadsutvecklingsstrategi.

Det är dock viktigt att tydliggöra att förvaltningens arbete är inriktat på att främja elektrifieringen ur ett samhällsperspektiv och att stadsbyggnadsförvaltningen därmed inte utför eller finansierar specifika utredningar för enskilda aktörer, såsom privata bostadsrättsföreningar eller liknande. Aktörer som önskar genomföra sådana utredningar, exempelvis kring laddinfrastruktur, ansvarar själva för finansiering och genomförande.

Förvaltningen har inget utpekat drivningsansvar men uppfattar att införande av denna roll är en önskan om att få mer framdrift i genomförandet av elektrifieringsplanen. Förvaltningen bedömer att rollen som drivningsansvarig är resurskrävande. Denna typ av drivningsansvar bör läggas som uppdrag från kommunfullmäktige till berörda nämnder och bolagsstyrelser för att ställas i relation till övriga ambitionshöjningar i staden. Förvaltningen bedömer även att det uppföljningsansvar som ligger i drivningsansvaret bygger administration då det inte följer stadens ordinarie planerings- och uppföljningsarbete.

Stadsbyggnadsförvaltningen kommer att fortsätta arbeta för att säkerställa att elektrifieringen integreras i Stadens planeringsprocesser och genomförs på ett hållbart och samordnat sätt.

Henrik Kant

Jenny Adler

Stadsbyggnadsdirektör

Avdelningschef Strategi och taktik